

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad . . f 12.

Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents zegel.

DUITSCHLAND.

Te Lubeck hebben den 21 dezer en volgende dagen verregaande ongeregelheden plaats gehad, ten gevolge eener militaire belasting, om het verzet waartegen de majoor Niemeitz in zijne dienst geschorst en in arrest gebragt was. Het volk heeft niet alleen dien majoor onder de vensters zijner gevangenis toegejuicht, maar ook bij den voorzitter van het militair departement en andere lieden bij herhaling de glazen ingeworpen, zoo dat de gewapende magt tuaschenbeide heeft moeten treden, met welke het tot een vrij ernstig gevecht gekomen is. Na de benoeming van eene commissie tot onderzoek der bestaande bezwaren, was de rust den 25 dezer hersteld.

ENGELAND.

Ernstige ongeregelheden hebben in Ierland plaats gehad op den weg, welken O'Connell, zich van Dublin naar Tuam begevende, doorloopen moest. Te Ahascragh, eene kleine stad, had men een ereboog opgericht. Die boog stond op het eigendom van zekeren James Mahon, wiens broeder adjudant is van lord Grey. Die Mahon zoud zijn intendant den boog te doen wegnemen; het volk verzette zich; hij riep derhalve de ondersteuning der politie in; het volk wederstond nog, en wierp met steenen; een politiebeambte werd gewond. De heer O'Connell zulks vernemende, was zeer verantwoordig over die rustverstoring. Ziehier hoe hij die te Tuam bestrafte:

„Zonder twijfel, mijne heeren, behaagt mij die toevloed; ik verheug er mij over. Maar ongelukkiglijk zijn in dat schoone tooneel schaduwgeknued, en ik moet het bekennen, ik vertoon mij voor u, met een pijnlijk bedroefd hart. Ik heb mij te beklagen over een gedeelte inwoners dezer streek (hoor) De inwoners van Ahascragh hebben zich schuldig gemaakt aan terraad tegen de zaak van Ierland: eerebogen waren opgericht geworden in die plaats, een magistraat zond agenten van politie, om die opver te worpen. Had de magistraat daar toe regt? Ik onderzoek die vraag niet, maar indien hij ongelijk had, behoorde het volk niet te twijfelen, of wij zouden hem terechtwijzen. De wet geeft eene voldoende bescherming; daartoe alleen had men zijnen doelvugt moeten nemen in plaats van dit lojjaal gedrag te houden, heeft het volk het fundamenteel beginsel der associatie-repeal geschonden. Men moet niets met geweld willen verkrijgen; zie daar het beginsel. In plaats van dat beginsel te eerbiedigen, hebben de verraders van Ahascragh de politie met steenen geworpen, en een der agenten is gewond geworden. De arme politie had slechts haren plicht volbragt (hoor); zij had de bevelen volbragt, welke haar gegeven waren, en het volk moest weten, dat het bezigen van geweld tegen dezelve eene dubbele misdad was, het volk moet weten, dat het tegen de eigen zaak handelde, welke het verdedigt; ja, ik zou Ahascragh met een trek van de kaart van Ierland willen uitwisschen. (hoor)

„Niet een inwoner van de stad is waardig repeal te worden; niet een künner mag op de lijst der

repeal voorkeuren. Zij hebben het geveerd het zoo schoone beginsel van vrede, waarop onze grante delijke krocht gebouwd is te schenden. Welk is het gevolg van dit misdadig feit? Onze vijanden der buurt van Ahascragh zijn zegevierende, en vele inwoners zijn reeds gerangen gezet. Ah! indien geweld overmijdelijk ware, indien het noodig ware zich te vertoonen, ik zoudt het u gezegd hebben, en allen zouden op hunne post geweest zijn. Maar gewelddadigheden waren niet noodzakelijk: Waarom? Omdat wij door wettige middelen kunnen komen tot het doel, dat wij wenschen. Onze beweging moet vreedzaam zijn. (toejuichingen) Waarom zouden wij geweld gebruiken? Wij zijn te sterk, wij zijn te menigvuldig, dan dat onze vijanden ons vrees zouden kunnen doen inboezemen. (toejuichingen) „Mijne vrienden, heb de goedheid, ik bid het u, door heel het Connaught te verspreiden, dat de rustverstoorders geene bescherming verdienen. De bescherming is voor hen, welke zochtmoediglijk het ongeregtig gedrag diergenen vordragen, welke hen beleedigen.

„Wat de inwoners van Ahascragh betreft, zie hier de straf, welke ik verueen hun te moeten opleggen. Geen hunner zal binnen een jaar tijd als repeler kunnen worden aangenomen. Zij zijn lafaards die agenten van politie gevangen hebben, die hinnen plicht deden. Indien er te Ahascragh bloed gevloeid ware, zoudt ik van daag niet hier gekomen zijn; ik zoudt naar Dublin zijn weergekeerd, zonder mijne stem hier op deze plaats voor de repeal te hebben doen hooren. Ik wil de repeal en ik zal die verkrijgen. Blijdien gij handelt, gelijk ik dit versta, zullen wij die zonder slag of stoot verkrijgen. En in aanmerking nemende, dat veel voordeelen de repeal u zal aanbrengeu, kunt gij mij niet minder dankbaarheid bewijzen, dan ten minste mij te ondersteunen, gelijk ik het verlang.

„Het Freeman's Journal van Dublin, meldt, dat de associatie voor de repeal in hare wekelijksche zitting, op het voorstel van O'Connell twee besluiten genomen heeft. Vooreerst, dat behalve de pastoor der plaats, geen enkel inwoner van Ahascragh als lid der associatie zal worden aangenomen; ten tweede dat er bij de repeal meeting geene eerebogen meer zullen worden opgericht.

„Te Durham is de heer Bright, een groot voorstander van de intrekking der graanwetten en lid der Associatie tot dat einde, tot lid van het Lagerhuis gekozen, en wel terwijl men reeds meende dat hij alle kans daarop verloren had, en dat de Conservative Candidaat benoemd zou worden.

„In het Lagerhuis is eene poging van den heer Sharman Crawford, en eene andere van lord J. Russell, om nog veranderingen in de Iersche wapenwet te brengen, eergisteren mislukt, en de derde lezing afier wet doorgegaan. Laatstgenoemde voornabige Minister heeft gisteren het woord opgevat, om een overzicht van den tegenwoordigen staat der openbare zaken, naar zijne wijze van beschouwen, te geven. Zijne eerste aanklagt betref den oorlog in Scinde, de Ministers hadden

zich nooit verklaard of zij dien al dan niet goedkeurden. Het laatste van de afvoer van de vererigde Staten en Brazilië, in vergelijking met de vijf laatste jaren vóór 1842, befluitend afgenomen, en na zes maanden te beraadslagen hadden de Ministers nog niets gedaan om die belangrijke bronnen van inkomsten te verbeteren. Sloeg hij het oog op de binnenlandsche aangelegenheden, dan verwonderde hij zich dat de Regering slechts eenige weinige dragonders naar Zuid-Wallis afzond, om de ongeregelheden der Rebecaiten te stuiten. Maar geenszins verwonderde het hem, dat O'Connell aan het Tory Ministerie nog de voorkeur boeven dat der Whigs scheen te geven, als hij maging hve het eerste hem eene jaarliksche sou liet inzamelen, die zijn budget voordeliger dan dat van den Exchequer maakte, en hem ontenbinderd liet bedreigen, dat hij te Dublin eene vergadering, tot het intnen van belastingen en het ontduiken der wetten, zou aansenroepen. Toonde men niet spoedig aan Ierland wie zijne ware vertegenwoordigers waren, dan zou het Rijk de verkeerde politiek der tegenwoordige Ministers lang betreuen. Overtuigd echter van de meerderheid welke deze in het Huis bezaten, zou zijn Lordsoop zich van eene bepaalde motie onthouden.

„Sir R. Peel heeft op dit siter niet stil gezwegen, maar na lord J. Russell ondermaal verweten te hebben hoe zijn Ministerie de zaken in verwarden staat had achtergelaten, en hoe hij nu een weg afkeerde, vroeger in vele opzichten door hemzelven aangewezen, bepaalde die staatsman zich ten laatste inzonderheid tot de zaken van Ierland. Reeds hadden de Ministers hun voornemen verklaard om de Unie te handhaven, en thans wildo hij de motie niet vooruitloopen die in de volgende week gedaan zou worden. Zij wilden Ierland met regtvaardigheid en onpartijdigheid besturen, al ware het dat zij daardoor hunne tegenstanders te leur stelden, en zelfs sommigen hunner vrienden verloren. Ten opzichte hunner algemeene politiek geloofden zij het hun geschonken vertrouwen niet bedrogen te hebben, en behielden zij dat vertrouwen, dan vleiden zij zich alle zwaarigheden te zullen overwinnen, en het Land, in- en uitwendig, op de hoogte te brengen waarop het regt had te staan. Lord Stanley voegde nog het een en ander hierbij, en eindigde met te zegg n dat lord J. Russell weinig kans had op de vervulling zijn r hoop om weder aan het roer der zaken te komen.

„In het Graafschap van Beauharnais in Nederland zijn voorleden week bloedige wanorden voorgevallen. Er was een verschil ontstaan tusson de ondernemers van het kanaal van Beauharnais en de Iersche arbeiders, die daaraan werken; deze zijn begomen met het werk te staken en zijn vervolgens overgeslagen tot gewelddadigheden en vernielende buitensporigheden, die de tusschenkomst van de gewapende magt, noodig hebben gemaakt. Des donderdags nam het oproer een ernstiger aanzien. Benden geweldenaars, met schiedgeweesteenen, pieken en bijlen gewapend, vielen op de magazijnen aan, sloegen dezelve open en vernielden al wat onder hunne handen viel. Gelukkig hadden de magazijn-bewaarders zich tijdig met de slugt

geerd, anders waren zij ongetwijfeld de slagtoffers geweest. Alle misdadelen werden beproefd, om deze woestaards tot de rede terug te brengen, maar te vergeefs.

Eindelijk deed het greg en detachement infanterie en een dertigtal ruiters aanvallen. De gesomde sommatien werden voorgelaten, maar al die formaliteiten dienden tot niets, dan slechts om de muiters nog stouter te maken. Nu schoten de troepen eerst met los kruid, maar ook dit mocht niet baten; men moest er alzoo wel eindelijk toe komen, om de dragonders met scherp onder den hoep te doen schieten, en met de sabel op dezelve te doen iuren; tevens werd aan de infanterie bevel gegeven, er insgelijks met de bajonnet op in te loopen. Er vielen acht dooden en ettelijke gekwetsten.

De muiters ziende dat het den troepen ernst was, kozen het hazenpad, en zetten het door de bosschen en over de sloten op een vlugten. Bij het overzwemen van een riviertje moeten er verscheiden verdronken zijn. De geruchten brengen het getal dooden op ongeveer de twintig, zoo aan gesneuvelden als verdronkenen, en dat der gekwetsten op tusschen de dertig en veertig, waarvan er later nog een paar bezweken zijn.

De vlugtelingen hebben de wijk genomen in de bosschen en zonden, zoo men zegt, voornemens zijn eenen nieuwen aanval te wagen. Er zijn radraaijers, die hen tot deze buitensporigheden aanzetten, maar wie dezelve zijn, heeft men nog niet kunnen ontdekken.

Een tot dit, uit het blad *de Minerva* getrokken, bericht behoorend post-scriptum, zegt wijders:

Wij hebben iemand die met een officieel karakter bekleed is en die uit Beauharnais komt, gesproken. Het is tot dus verre tot geen nader gevecht gekomen tusschen de troepen en de muiters, deze laatsten liggen nog altijd in de bosschen op den loer. Het onderzoek van den Coroner was nog niet afgelopen. Op het slagveld had men de lijken van vijf gesneuvelden gevonden. Te Beauharnais was thans eene militaire magt van 250 man bijeen. Men hoopte daarmede de rust weldra te zullen herstellen. Enkele der arbeiders waren in de hoogere sectien van het kanaal tot het werk terug gekeerd.

SPANJE.

In de eerste oplage van ons voorgaand nummer is de volgende telegraphische depêche niet kunnen worden opgenomen, welke wij daarom hier laten volgen:

— *Telegrafische depêche.* BAYONNE 27 Julij. Madrid was den 25 rustig. De *geprononceerde* troepen zijn den 23 en 24 in de stad getrokken: zij hebben voor hare Majesteit gedefileerd. Bij besluiten van den 23 en 24 is het ministerie Lopez hersteld. Bij andere besluiten zijn benoemd, Narvaez, luitenant generaal, tot kapitein generaal van Madrid en generaal en chef der troepen in de stad vereenigd: Prim, graaf van Reuss en gouverneur van Madrid; Quinto politiek hoofd: de hertog van Baylen, kommandant der Hellebardiers; Aspiron luitenant generaal, en generaal ten chef van het eerste operatie corps, Cortina inspecteur generaal der nationale militia. De dagbladen van Madrid welke opgehouden hadden te verschijnen, zijn op den 24 weer uitgekomen. Er is eene divisie van het leger van Narvaez gedetacheerd om in Andalouzie den generaal Cucha te gaan versterken.

MADRID 25 Julij. De generaal Narvaez en het ministerie zijn gisteren op het paleis geweest, om hunne eerbetuiging aan de koningin aan te bieden. Hare Majesteit heeft hen met de meeste minzaamheid ontvangen, en zij heeft bijzonderlijk den generaal Narvaez onderscheiden, welke des te meer aangenaam was, omdat hij de eer had van aan hare Majesteit over de Koningin, hare moeder, te spreken.

Men verhaalt dat de generaal van Halen den 20 eenige bommen in Sevilla geworpen heeft met het oog om eenige nuttige afleiding voor Espartero te bezorgen. Van daar is de gelegenheid van den 20 der

Koningin-moeder, heeft het geschut der stad, de gebruikelijke salut-schoten op het gewone uur, gedaan.

— Het bestuur neemt maatregelen om de onderwerping van de kerkelijke welke zich nog bij den Regent en bij twee zijner generaals, van Halen en Andalusi en Reanfort in Estramadara, bevindende te verzekeren. Het is echter waarschijnlijk, dat de divisie, afgezonden om den eerstgenoemde te vervolgen, geene vijanden zal vinden, want op het vernemen van de gebeurtenissen te Madrid, zal Espartero de laatste hoop welke hij op de expeditie van Sebane en Zurbano vestigde, verloren, en getracht hebben Cadix of de Portugesche grenzen te bereiken.

Het schijnt dat Sarragossa in onderwerping is gekomen, na het onvangen van het bericht der herstelling van het ministerie Lopez en de aanstaande bijeenroeping der Cortes.

Men zegt dat Mendizabal en de overige ministers naar Cadix vertrokken zijn, om er den zetel des bestuurs te vestigen.

— Sarragossa is eindelijk, ook tot de beweging overgegaan. Ziehier de telegraphische depêche, welke zulks meldt: Bayonne 28.

De municipaliteit van Sarragossa heeft bij het vernemen dat Narvaez Madrid was binnengekomen, eene deputatie gezonden naar den brigadier Amettler, om aan te kondigen, dat de stad het nieuwe bestuur erkent.

FRANKRIJK

— PARIJS 29 Julij. De Prins en Prinses van Joinville, aan welke te Brest een groot bal gegeven is, zijn gisteren op het kasteel van Bizy aangekomen, waar de meeste overige leden der Koninklijke Familie hen toefden, en hetwelk men zegt dat tot verblijfplaats van het jongdige Echtbaar ingericht zal worden. De Prinses heeft den Keizer van Oostenrijk tot oom, en is nicht en schoon-zuster van den Koning van Napels, zuster der Koningin van Portugal en nicht der Koningin van Spanje. Haar huwelijksgoed wordt op driemaal honderdduizend francs aan renten geschat, buiten de inkomsten van uitgestrekte bosschen in de Braziliaansche provincie Santa Catharina. Haar bevaltig voorkomen en zuchtvaardig karakter worden ten sterkste geroemd.

— Gisteren avond hebben zich de geheime Raadslieden van Maria Christina in haar hotel vereenigd, en na eene beradslaging van drie uren is een courier, met brieven voor Narvaez en koningin Isabella II, naar Spanje vertrokken. Men wil dat de voormalige Regentes een manifest aan de Spaansche Natie heeft uitgevaardigd, waarbij zij verklaart van alle gezag af te zien, maar tevens aan de Cortes toestemming verzoekt om in haar aangenomen vaderland weder te keeren.

— Sommigen beweren dat de samenstelling van het provisioneel Regentschap reeds bij het Fransch Ministerie bekend is, en dat het bestaan zou uit den minister van justitie Lopez, den minister van oorlog Serrano, den minister van binnenlandsche zaken Caballer en den minister van finanties Ayllon. In afwachting der bevestiging van dit gerucht werkt men op dat al deze mannen wel tot de partij van den vooruitgang behoren, maar echter mischien aan de Junta van Katalonie nog te gematigd zullen toeschijnen. Ook vraagt men hoe eene lange lijst van andere personen, die zich bij de laatste gebeurtenissen evenzeer op den voorgrond hebben gesteld, aan hunne voldoende posten geholpen zal worden, en verwondert zich, eindelijk, dat de depêches niet vermelden wat er van Mendizabal, Linage, Zurbano en Sebane, die laatste handhaaver der magt van Espartero, geworden is, terwijl een onzeker gerucht zegt dat Mendizabal en andere der afgedankte Ministers naar Cadix gereisd zijn, om daar den zetel van hun bestuur te vestigen. De nu vervallen Regent was den 18. nog te Cordua, en zou aan van Halen bevel gezonden hebben om het beleg van Sevilla op te breken.

— De verjaardag van den dood des Hertog van Orleans, is den 13 dezer afgelopen, zonder eenige merkbare deelneming. Wel zag men in de kerken officiële rouwdragende en nationale gardes en grande

tenu de missen bijwonen; de massa des volks becommorde zich zeer weinig om den dag en de groote herinnering aan de vergankelijkheid van het ondermaansche. De Franschen zijn een zeer vergetachtig volk, en een jaer is een eeuwigheid in Parijs, want men dikwijls in eenen dag meer ziet, dan vele menschen gedurende hun leven onderzinken. Zal hier iets glukkens, schitterens, opzien maken, dan moet zoo iets snel, plotseling geschieden; getuige de bestorming der bastille, de 18 brumaire en de drie Lijdagen. Wie hier het regte oeffenlijk wreef te hebben, is meester! Een uur dralens doet een troon verloren gaan, op de regte minuut te paard te stijgen, doet een troon winnen. Een jaar lang beuimt, haat, hoopt hier niemand, behalve de arme Legitimisten, die zich den terugtocht afgesneden hebben; de republiek duurde slechts 13 jaren, het keizerrijk 11, de restauratie 15, en hoever het de julij-dynastie in 13 jaren gebragt heeft, zien wij dagelijks. Verandering, nieuwigheden, verwisseling van tooneelen en personen, ziet daar, waarvan de Franschen, deze groote kinderen deze verklaarde vijanden der Aristotelische eenheden in de werkelijkheid houden; bovenal echter van snelle handeling, scherp geteekende episoden en katastrophen. Wie goed den bliksem weet te voeren en er van tijd tot tijd eens op in te houden, zal in Frankrijk steeds belang verwekken en heerschen. Lange, beredeneerde ontwikkelingen, praten met gevoelens en kleine details beminnen de Franschen noch op het tooneel noch in het staatkundig leven; zij houden van iets dat treft, al geldt dit ook hun eigen nek, en zelfs Robespierre en Marat hadden een tijd, op welken men hen toejuichte.

Napoleon kende de Franschen beter dan zij zich zelve kennen, en zeide niet te vergeefs: « Slechts zoo lang ik oorlog voer, kan ik regeren. » Om bovengenoemde reden nu, begrijpen de Franschen ook niets van de Spaansche verwarringen, van eene revolutie, die nu reeds eene maand lang, als eene wild geworden schildpad zich door het land rond-sleept, hier pronciamenti's doet, dezelve intrekt, armeeën van 20,000 man organiseert zonder er iets mede uit te voeren, en waar de generaals van beide partijen elkander steeds voorzigtig ontwijken, ten einde elkander niet te generen. Daarom lachten de Franschen voor eenige dagen ook over de stereotijpe berichten van den telegraaf: « de regent is nog in Albacete. » Nu, zeide men, als de regent steeds gerust in Albacete is, en duizend 3000 man heeft, waarom tast Narvaez met zijne 20,000 man hem dan niet aan? Mogelijk omdat de twee minn, die reeds uit het hotel Coarcelles te Parijs medegenomen waren, reeds uitgegeven zijn, en gevolgelijk de armee der Ideogenen, die spoedig om eenige reizen voor oigirits's sake behouden, niet verzameld had, volgens het oude spreekwoord, *point d'argent point de Suisse*, weder uiteentloopt. Even zoo mist de grijpt de groote hoop in Frankrijk de Iersche aanlegenheden; zij zijn niet in, wat de vele meetings met de Cheesien het obligaat gegrom moeten beduiden, en in weerwil van de afhankelijkig uit Amerika aan de Fransche natie, om zich toch voorleerd in de bres te stellen, neemt bijna niemand notitie van dit land. Over het algemeen heerscht hier eene groote staatkundige dorheid, en de aandacht des publieks is verdeeld tusschen de Spaansche aangelegenheden en den Nameluk des Hertogs van Annale, Mohammed el Abadi, wien het Journal des Debats, *faits de nous*, kol een groot van gemaakt heeft.

— Het hof van appel heeft den 18 dezer behandeld de zaak van den beruchten Vidocq, die gelijk men zich zal herinneren, door de regibank van correctionele politie tot vijfjarige gevangenisstraf en tot vijfjarig toezigt der politie veroordeeld was wegens onwettige gevangenhouding en wegens bedrieg en spijlging. Het hof heeft, na den Advocaat Landrin gelooft te hebben, het bedoeft van Vidocq vernietigd en Vidocq van alle straf ontlast. Het dagblad van Orleans berast het volgende treurige verhaal: Voor eenige dagen heeft er op

den spoorweg tusschen Parijs en Corbeil een allerkleinste voorval plaats gehad. Een vier en twintig jarig jongeling liep 's avonds tusschen de riggels, stukjes brandende kolen zoekende, om zijne pijp aan te steken; een fluitje verwittigt hem, dat het konvooi van Parijs hem nadert: hij springt alzo naar het andere spoor over, om het gevaar te ontwijken, maar een tweede fluitje geeft het sein, dat ook het konvooi van Orleans nabij is en het andere gaat kruisen; het gedruisch der stoomslepers had hem evenwel verhinderd dit tweede teken te hooren, zoo dat hij het gevaar niet ontwaarde, voor dat het te laat was, om het te ontgaan. Op dien plek loopen de beide sporen zeer na aan elkander, en laten nauwelijks eene tusschenruimte voor een enkel persoon. De waggons overvielen hem in deze engte: de eerste raderen sneden hem de beide voeten af, hij viel en wel ongelukkig in plaats van naar den buitenkant, onder de wielen der rijtuigen, die hem bijna het geheele hoofd afsneden, er niet dan het achterste gedeelte van overlatende. De hersens waren tot op twintig schreden ver gespat, en de waggons, die men niet in staat was geweest te doen stil houden, voerden de bloedige lompjes vleesch aan derzelve raderen mede.

BELGIE

Den 30 Julij is de spoorweg naar Namen, in tegenwoordigheid van den Koning en de Koningin der Belgen, plegtig ingewijd.

-- De opbrengst van den ijzeren spoorweg in Belgie heeft, volgens de officiele opgave, in zes eerste maanden van dit jaar fr. 3,584,389 bedragen. Men maakt daaruit op, dat die opbrengst over het geheele jaar geenszins de som van 10 miljoen franken zal bedragen, waarop men bij het maken der begrooting gerekend had, zoodat er uit dien hoofde reeds een tekort bij de Belgische geldmiddelen zal bestaan.

NEDERLAND

's HERTOGENBOSCH 1 Augustus. Heten stad hier op de groote zaal van het stadhuis de plegtige prijsuitdeeling plaats voor de kweekelingen der latijnsche school dezer stad, voorgezeten door den heer burgemeester en de heeren curatoren der school.

Nadat de heer van Son, president van het hof, en curator der school, de zitting met eene klassieke latijnsche redevoering over de uitnemendheid der grieksche en latijnsche talen had geopend, sprak de heer rector, de aanwezige autoriteiten en zijne kweekelingen eenige aangename woorden toe, alvorens hij tot het uitroepen der plaatsen overging. De kweekelingen gaven ieder bij het ontvangen hunner prijzen uit de handen van den heer Burgemeester enige bewijzen hunner bekwaamheid, welke het uitgelezen toegelooide gehoor niet weinig genoegen gaven; vooral muette de heer Troesé, welke den eerste prijs der rhetorica behaalde, door eene sierlijke redevoering uit over de pleitrede van Cicero voor Milo. De zitting werd gesloten, door eene toespraak des heeren Curators van Son, welke de jeugd tot vlijt aanmanende, haar latens ten uitspanning der vlijt eene vrolijke vacantie toewenschte.

-- In de *Utrechtsehe Courant* van gisteren leest men:

Den 16 dezer heeft onze stad een treffend verlies geleden door den dood van den hoog wel geb. jonkh. mr. H. M. A. E. van Achen van Wijck, staatsraad, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Rijks-Advocaat, oud burgemeester van Utrecht, lid van verscheiden geleerde genootschappen, enz. Hij overleed op den huize Henschoten, onder Woudenberg, in den ouderdom van ruim 68 jaren. De Koning verliest in hem een getrouw en vaderlandsliedend staatsman, het een land van dezelfde uitmuntende mannen, de wetenschappen een ijverig voorstander en bepefenaar, en de stad een waar en hulpvaardig burgervader, die van elk hoog geacht en bemind werd. Zijne geschriften, zoo vele getuigen van zijne geleerdheid, van zijne vaderlandsche liefde en van zijne gehechtheid aan zijne

geboortestad, zullen nimmer verloren gaan, maar, even als de achting voor zijn braaf en beminnelijk karakter, voortleven in eene roemvolle gedachtenis. (Uit hoofde van familie-betrekkingen te Batavia, is dit bericht tot heden verschoven.)

-- Het jaarlijksch examen der kweekelingen aan 's Rijks vee-artsenschool, te Utrecht gevestigd, heeft plaats gehad op den 25, 26, 27 en 28 Julij; na den afloop van hetwelk tot voortsien zijn bevordert: Johan Hendrikus Bijbau, Johannes Vejs, Gerrit Keller, uit de provincie Zeeland; Willelm Hendrikus Lampe, Cornelis Adrianus Kuhler, Cornelis Johannes van Zutphen, uit de provincie Noord-Holland; Julius Adam Alers, Johannes Baptistus Huijsmans, uit de provincie Zuid-Holland; Jacobus Ebens, uit de provincie Groningen; Johannes Hubertus Nuss, uit het hertogdom Limburg; en Johannes Josephus de Boek, uit de provincie Utrecht.

-- BREDA. Dezer dagen is alhier een allerbangrijkst vonnis door den raad der dienstdoende Schutterij alhier gewezen en daarbij den Kapitein F. P. S. dier Schutterij, veroordeelt op grond van Art. 54 der wet op de Schutterijen, tot degradatie met den rang van Schutter, ter zaken van zich met woorden en daden tegen den WelEd. Gestr. Heer Mejoor kommandant betrekkelijk dienstzaken te hebben verzet; men ziet niet de grootste belangstelling de beslissing van Z. M. in deze weinig gehoorde zaak te gemoot.

-- Bij koninklijk besluit is bepaald, dat de vrijdom van zegel, verleend bij art. 39, n° 2, der wet van 16 Junij 1832 (Staatsblad n° 29), voor de mandaten of ordonnantien van betaling en betaalsrollen van openbare autoriteiten, besturen en instellingen, niet meer dan tien gulden bedragende ook zal genoten worden voor de op die stukken te stellen quitantien.

-- Bij Zr. Ms. besluit van 25 Julij jl. is een aantal gestichten voor krankzinnigen in het rijk aangewezen, als tot deze of gene der bij de wet van 29 Mei 1841 omschreven categorieën te behooren. Het is gebleken, dat hier en daar bijzondere voorhoften worden gevonden, waarin meer dan een krankzinnige, anders dan bij hunne bloedverwanten of aangehouden, worden verpleegd, en die dus vallen in de toepassing van het laatste lid van art. 2 der voormelde wet, zinder dat daarvan bij die wet gevorderde aangifte was gedaan, en zulke eenedeels, ten gevolge van het verkeerde begrip, als of die verpleeging alleen dan zou moeten werken, wanneer tot de plaatsing van zoodanige krankzinnigen door den regter magtiging is verleend, en dat dit het geval niet zoudé zijn wanneer er ten minsten eenige regterlijke magtiging bestaat, en anderdeels, omdat men personen, die niet volstrekt razend zijn, beschouwde als niet in de toepassing der wet van 29 Mei 1841 te vallen, met voorbijzien dus van het bepaalde bij art. 1 dier wet, dat daarbij onder krankzinnigen worden verstaan allen, die van het geheel of gedeeltelijk vrij gebruik van hunne verstandelijke vermogens beroofd zijn. Zoodanige verkeerde begrippen zouden kunnen leiden tot het voortdurend aanwezen of het ontstaan van clandestine gestichten voor krankzinnigen, welke de wetgever juist heeft willen verhinderen. De getrouwe naleving der voornoemde wet vaders, die daarop ten strengste worde toegezien, en naar aanleiding van eene daartoe strekkende aanbeveling des ministers van binnenlandse zaken, zijn de getrouwe besturen derhalve verzocht, om nauwkeurig tegen het bestaan of de oprigting van zulke niet erkende gestichten voor krankzinnigen te waken, en daarbij bepaaldelijk te letten op de duidelijke letter van art. 1 der wet, en om bij ontdekking van zoodanige ongeoorloofde gestichten, daarvan onmiddellijk zonder bijvoeging van hunne consideratiën, aan den gouverneur kennis te geven.

-- ROTTERDAM 31 Julij. Omtrent hetgene in verbaal staat met de door ons medegedeelde treurige

gebeurtenis, welke laatstleden vrijdag morgen alhier heeft plaats gehad, en waarbij een betrekkelijk klein gedeelte der suikerraffinaderij van de heeren H. van Oordt en Co. is ingestort, is door ons nader van goederhand vernomen, dat de ontgraven plaats diende voor de fundering van een op te rigten schoorsteen, waartoe het gebouw bevoens door de bevoegde beambten was opgenomen en goedgekeurd; terwijl uit de overblijfselen van het ingestorte gedeelte voor alle deskundige beschouwers blijkbaar is en door hen toegestaan wordt, dat het gebouw in geenen deels in bouwvalligen toestand verkeerde, en dat dus de oorzaak van het onheil geenszins aan bouwvalligheid toe te schrijven is.

De mededeeling van het bovenstaande is te noodzakelijker, dewijl aan andere dagbladen opgegeven berichten wegens het gebeurde buiten afleiding tot uiterst verkeerde oordeelvellingen zoudé kunnen geven; waarom van de waarheidsliefde der lezers van zoodanige bladen zekere hoop mag worden, dat zij zich haasten zal met de overneming van bovenstaande getrouwe opgave.

ARNHEM 30 Julij. Gepasseerde week zijn alhier voor het Hof twee personen wegens diefstal van vee, welke zij daarheen op de publieke veemarkten hadden verkocht, tot ontorende straffen veroordeeld. Opmerkelijk is het, dat gewoonlijk, zoo ook in beide deze zaken, aan de verkoopers, door eene in het oog loopende vraag, door het beneden de waarde eischen, of door het spoedig en aanmerkelijk verminderen van den sentaal gevraagdden koopprijs, wordt bespoord, dat zij op eene oneerlijke wijze in het bezit van het door hen ter markt gebrachte vee zijn gekomen, wordende het beneden de waarde eischen en het spoedig aanmerkelijk verminderen van den gevraagdden koopprijs, intusschen ook wel eens opgemerkt bij het verkopen van paarden, waaraan geheime of onzichtbare gebreken zijn. In de genoemde week is zekere landbouwer, ongelijks tot schavot en tuchtstraf veroordeeld geworden, welke, na op de veemarkt te Nijkerk eene koe verkocht en daarvoor den bedongen koopprijs in goudgeld ontvangen te hebben, bijna onmiddellijk daarop, terwijl hij met den koper en andere personen nog in eene herberg aan tafel zat, alwaar de uitbetaling van den koopprijs had plaats gehad, heeft willen beweren, dat hem twee gouden tien gulden stukken, welke eohier bij onderzoek in zijn buisak werden verborgen gevonden, minder dan den koopprijs waren toegeleed.

NIJMEGEN 29 Julij. Zoo als door ons is medegedeeld, werd dezer dagen bij bevelschrift van de Arrondissements Regtbank alhier, de zaak van den, zich voortlooppig in hechtenis bevindende persoon van Everardus Boecks, van beroep scharenstijper, wonende te Deutindhem, als beklagd van moedwillige brandstichting, gepleegd in den morgen van den 21sten Mei jl., in de Doij, gemeente Ubbergen, ten gevolge waarvan eene geheel boerderij, bestaande in huis en schuur met toebehoren, bezeten door den landbouwer H. Gabriels aldaar is in de asch gelegd, wegens deze misdadt verwezen naar den Heer Procureur Generaal bij het Provinciaal Geregts-hof van Gelderland.

Wij vernemen, dat op het door den Heer Proc. Gen. uitgebragt verslag, het Provinciaal Geregts-hof voornemens, in Rade vergaderd, geene voldoende blyken van misdrijf of van schuld vindende, heeft verklaard, dat er geens termen tot teregstelling van den beklagde aanwezig waren, met bevel dat hij onmiddellijk in vrijheid zou worden gesteld, ten ware hij uit anderen hoofde behoorde in hechtenis te blijven.

Ten gevolge dezer uitspraak, is Everardus Boecks in den avond van gisteren, uit het huis van arrest ontslagen en op vrije voeten gesteld.

Latere berichten.

Telegraphische dépêche. Bayonne 29 Julij. De brigadier Ametler is den 28 met zijne troepen Saragossa binnen getrokken.

